

" ...

## II- İTİRAZIN GEREKÇESİ :

İtiraz yoluna başvuran Danıştay 8. Dairesi'nin gerekçesi aynen şöyledir:

"12 yaşında yaptığı hırsızlık nedeniyle Türk Ceza Yasasının 491/2. maddesi<sup>1</sup> uyarınca hüküm giymiş olan davacıya B sınıfı sürücü belgesi almak için. girdiği sınavlarda başarılı olmasına karşın sürücü belgesi verilmemesine ilişkin işleme karşı açılan davayı, 2918 sayılı Karayolları Trafik Yasasının 41. maddesinin e/1. bendi uyarınca Türk Ceza Yasasının 491. maddesindeki suçtan hüküm giyenlere af ile ortadan kalksa bile sürücü belgesi verilmeyeceği gerekçesi ile reddeden Eskişehir İdare Mahkemesinin 5.6.1989 gün ve E. 1989/114, K. 1989/396 sayılı kararının temyizinin incelenmesi isteği üzerine, davada uygulanacak 2918 sayılı Yasanın 41. maddesinin e/1. fıkrası, Anayasa'ya uygunluk yönünden incelendi:

2918 sayılı Karayolları Trafik Yasasının 38. maddesinde sürücü belgeleri kullanılacak aracın cinsine' göre dokuz sınıfa ayrıldıktan sonra, Yasanın 3176 sayılı Yasa ile değişik 41. maddesi e fıkrasında, bu sınıflar arasında herhangi bir ayırım yapılmaksızın, aflu ortadan kaldırılmış olsa bile Türk Ceza Yasasının 491. maddesinde sayılan suçlardan hükümlü olanların sürücü belgesi alamayacakları kurala bağlanmıştır.

Cezanın, bir yandan suçla bozulan toplumsal barışın yeniden kurulması yönünden yatıştırıcı, diğer yandan barışın bir daha bozulmaması yönünden önleyici bir amaç taşıdığı ve asla bir öç alma kavramını kapsamadığı bilinmektedir. Bu nedenle suçla ceza arasında bu amacı aşmayacak, daha doğru bir anlatımla bu amacı sağlayacak çağdaş bir dengenin bulunması gerekir. Bazı suçlar ve suçlular için cezanın bitiminden sonra dahi gözetim altında bulundurma veya bazı kamu haklarından sürekli veya süresiz yasaklama gibi ek önlemlerin öngörülmesini doğal karşılamak gerekir. Çünkü bazı suçları bir kez dahi işleme iradesini kullanabilen kişinin toplumla ilişkilerinde bundan böyle daha dikkatli davranılması ve kamu haklarından daha az yararlandırılması toplumun kendini koruma hakkı içinde kalmaktadır. Ancak bununda bir sınırının olduğuna kuşku yoktur. Bu sınır aşılırsa gerekli ve yararlı olandan çıkılıp öç alma, işkence yapma, toplum dışına itme gibi anayasalarca istenmeyen alanlara girilmiş olur. Cezaya eklenen bu tür kısıtlamaların herşeyden önce kişinin kendini veya başkalarını veya toplumu koruma amacına yönelik olmaları ve ancak bu sınırlar içinde kalmaları gerekir. Ortada konu ile doğrudan ilgili bir neden yokken herhangi bir kişinin sırf eski hükümlülüğüne dayanılarak çağdaş bilim ve teknik ürünlerinden yararlanmasının kısıtlanmasında ussal bir yaklaşım düşünülemez.

Kara taşıt araçları, günümüz insan yaşamının ayrılmaz bir parçasını oluşturmaktadır. Bu araçların sadece ülkemizdeki yıllık üretimi gözönünde bulundurulursa insan ve toplum yaşamının bu araçlara bağımlılığının boyutları kolayca anlaşılabacaktır. Kişinin kendini geliştirmesi, işini ve ilişkilerini çoğaltması yanındaki öneminden başka bu araçların kullanımı bazıları için bir meslek ve bir geçim kaynağı haline gelmiştir. Bir beceriye bağlı işlerde yeterli becerinin gösterilmemesi veya kötüye kullanımı izinlerin geri alınması ve bir daha verilmemesi nedeni olabilirse de hırsızlık gibi araç kullanımı ile hiç ilgili olmayan bir suçtan dolayı kişinin araç kullanma hakkından yoksun bırakılmasında kişi ve toplum yönünden hiçbir yarar yoktur.

Anayasanın 48. maddesinde herkesin de dilediği alanda çalışma özgürlüğüne sahip olduğu, 49. maddesinde çalışmanın herkesin hakkı ve ödevi olduğu ilkesi konulmuştur. Her ne kadar Anayasanın herhangi bir maddesinde yer almamakta ise de herkesin çağdaş bilimin ve

**Esas Sayısı: 1991/31**

**Karar Sayısı: 1991/27**

teknik olanaklarından yöntemine uygun biçimde doğrudan yararlanabileceği kuralı Anayasa kapsamında sayılmalıdır. Çünkü bu düşünüş Anayasamızın bütününün oluşturduğu çağdaşlık kavramının doğal olarak içindedir.

Açıklanan nedenlerle 2918 sayılı Yasanın 41. maddesi e/1. bendinde Türk Ceza Yasasının 491. maddesinin yer almasının Anayasaya aykırı olduğu kanısına varıldığından dosyadaki belgelerin Anayasa Mahkemesine gönderilmesine, işin esasına ilişkin verilecek kararın Anayasa Mahkemesi kararının Resmi Gazetede yayınlanmasına değin ertelenmesine 8.4.1991 gününde oybirliği ile karar verildi.""